

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej
Dział Informacyjno-Bibliograficzny
i Zbiorów Regionalnych

Stanisław Moniuszko

1819–1872

Bielsko-Biała 2019 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Nota biograficzna Stanisława Moniuszki	4
Ważniejsze kompozycje Stanisława Moniuszki.....	5
Twórczość Stanisława Moniuszki / Książki.....	10
Twórczość Stanisława Moniuszki / Dokumenty dźwiękowe	10
Twórczość Stanisława Moniuszki / Nuty	13
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Książki	14
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Książki mówione	22
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Film	22
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Artykuły z czasopism	22
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Artykuły z czasopism / Recenzje baletu	26
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Artykuły z czasopism / Recenzje oper	27
Opracowania twórczości Stanisława Moniuszki / Artykuły z czasopism / Recenzje pieśni	31

WSTĘP

Prezentowane zestawienie bibliograficzne *Stanisław Moniuszko (1819–1872)* opracowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej poświęcone zostało Stanisławowi Moniuszce.

Rok 2019 Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił **Rokiem Stanisława Moniuszki**, w 200-lecie urodzin wybitnego polskiego kompozytora, dyrygenta, pedagoga i wielkiego patrioty.

Niniejsze opracowanie ma formę podmiotowo-przedmiotową.

Część podmiotowa obejmuje twórczość muzyczną Stanisława Moniuszki, nuty, dokumenty dźwiękowe, w części przedmiotowej umieszczono opracowania dotyczące życia i twórczości kompozytora, artykuły z czasopism, recenzje z przedstawień operowych. Uzupełnienie stanowią książki mówione oraz film.

Przygotowane materiały mogą służyć bibliotekarzom, nauczycielom, studentom i uczniom do pogłębienia wiedzy na temat życia i twórczości Stanisława Moniuszki – ojca polskiej opery narodowej.

Opracowanie powstało w oparciu o zbiory własne Książnicy Beskidzkiej. Zestawienie jest na bieżąco aktualizowane.

STANISŁAW MONIUSZKO (1819–1872)

Polski kompozytor, dyrygent, pedagog, twórca polskiej opery narodowej.

Urodził się 5 maja 1819 roku na terenach należących dziś do Białorusi, w majątku Ubiel, niedaleko Mińska, w rodzinie szlacheckiej. Edukację muzyczną rozpoczął pod okiem matki, a kontynuował w Warszawie u organisty Augusta Freyera. Uczęszczał do gimnazjum ojców Pijarów. Tuż przed wybuchem powstania listopadowego w 1830 roku rodzina osiedliła się w Mińsku, gdzie Stanisław kontynuował edukację w gimnazjum. W roku 1834 przerwano naukę szkolną chorowitego chłopca, który odtąd zgłębiał wiedzę drogą samokształcenia, a lekcje gry na fortepianie otrzymywał od miejscowego pianisty Dominika Stefanowicza. W roku 1836 podczas pobytu w Wilnie poznał Aleksandrę Müllerównę, z którą wkrótce się zaręczył. Jesienią 1837 roku wyjechał na studia muzyczne do Berlina, by tam kształcić się u Carla Rungenhagena przy prowadzonej przez niego Singakademie. W Berlinie poznał tajniki harmonii, kontrapunktu, instrumentacji i dyrygentury.

Po ukończeniu studiów w 1840 roku wrócił do kraju. Ożenił się z poznaną kilka lat wcześniej Aleksandrą Müllerówną, z którą zamieszkał w Wilnie. Na życie zarabiał pracując jako organista w kościele św. Jana, oraz udzielając prywatnych lekcji gry na fortepianie. W tym czasie komponował pieśni i pierwsze operetki. Jednocześnie podejmował się działań artystycznych, mających na celu animację życia muzycznego Wilna. Założył chór amatorski oraz Towarzystwo im. św. Cecylii – mające na celu poprawę kondycji muzyki sakralnej. W prywatnych salonach organizował pokazy muzyczne swoich oper i operetek. Od 1841 roku zaczęły przychodzić na świat jego dzieci. Praca twórcza i konieczność utrzymania licznej rodziny wymagały od kompozytora ogromnego wysiłku, często ponad siły. W 1847 roku napisał dwuaktową operę *Halka*, która wówczas zyskała rozgłos wyłącznie lokalny. Nawiązane wcześniej kontakty z przedstawicielami warszawskiego mieszczaństwa i arystokracji, m.in. z Józefem Sikorskim, redaktorem naczelnym pisma „Ruch Muzyczny”, jak i dyrektorem teatrów rządowych, gen. Ignacym Abramowiczem, przyniosły niebawem istotną zmianę w życiu i karierze Moniuszki.

Przełom nastąpił w 1858 roku. W Warszawie odbyła się premiera nowej, czteroaktowej wersji *Halki*, zakończona wielkim sukcesem. Moniuszko otrzymał nominację na stanowisko dyrygenta oper polskich w warszawskim Teatrze Wielkim. Po przeniesieniu się na stałe do Warszawy znalazł zatrudnienie w nowo założonym wówczas Instytucie Muzycznym, gdzie wykładał harmonię i kontrapunkt. Od tej pory, co roku dawał Moniuszko nowe

premiery swoich dzieł. Na koniec 1858 roku przygotował operę *Flis*, w 1860 roku *Hrabinę* a w roku 1861 *Verbum nobile*. Coraz bardziej gęstniejąca atmosfera przed wybuchem powstania styczniowego w Warszawie opóźniła premierę kolejnej opery. *Straszny dwór* wystawiono dopiero w 1865 roku. Pod koniec życia Moniuszko ukończył jeszcze *Parię* i *Beatę*, kilka projektów scenicznych pozostało niedoprowadzonych do końca. Stanisław Moniuszko przeszedł do historii jako „ojciec polskiej opery narodowej”, a także czołowy przedstawiciel gatunku pieśni w muzyce polskiej. *Śpiewniki domowe* jego autorstwa obejmują niespełna trzysta pieśni – wśród nich najpopularniejsza jest *Prząśniczka*. Stanisław Moniuszko zmarł na atak serca 4 czerwca 1872 roku w Warszawie. 7 czerwca odbył się pogrzeb „ojca polskiej opery narodowej”, który przerodził się w patriotyczną manifestację Polaków. Stanisław Moniuszko pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim.

W swoim niezbyt długim życiu skomponował 13 oper, 11 operetek, ok. 300 pieśni, 8 kantat i ballad, 65 mszy, a ponadto litanie, psalmy i pieśni kościelne, muzykę baletową, bardzo liczne utwory fortepianowe, orkiestrowe, organowe i kameralne.

Opracowano na podstawie:

Almanach Moniuszkowski 1872–1952. Red. Wanda Jedlicka i Stanisław Kołodziejczyk. Warszawa, Czytelnik 1953

Encyklopedia muzyczna PWM. [T.6], M. Część biograficzna pod red. Elżbiety Dziębowskiej ; kom. red. Ludwik Bielawski [i in.]. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2000

Biogram Stanisława Moniuszki [online] [dostęp: 30.04.2019]. <https://moniuszko200.pl>

WAŻNIEJSZE KOMPOZYCJE STANISŁAWA MONIUSZKI:

- *Nocleg w Apeninach*, operetka w 1 akcie (1837–39)
- *Kwartet smyczkowy nr 1* d-moll (1839)
- *Kwartet smyczkowy nr 2* F-dur (przed 1840)
- *Ideal*, operetka w 2 aktach (1840 lub 1841)
- *Nowy Don Kiszot czyli Sto szaleństw*, operetka w 3 aktach (1841)
- *Loteria*, fraszka w 1 akcie (1842 lub 1843)
- *Litania ostrobramska nr 1* na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę lub fortepian (1843)
- *Fraszki* na fortepian, 2 zeszyty (1843)
- *Halka* (wersja I), opera w 2 aktach (1846–47)
- *Bajka* (wersja I), uwertura fantastyczna na orkiestrę (1848)
- *Bajka* (wersja II) na kwintet smyczkowy (1848)

- *Milda*, kantata na głosy solowe i chór mieszany z towarzyszeniem orkiestry (1848)
- *Nijoła (Wundyny)*, kantata na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę (po 1848)
- *Litania ostrobramska nr 2* na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę lub fortepian (1849)
- *Jawnuta (Cyganie)*, sielanka w 2 aktach (1850)
- *Msza żałobna d-moll* na 4-głosowy chór mieszany i instrumenty dęte z towarzyszeniem organów (1850)
- *Bettly*, opera komiczna w 2 aktach (1852)
- *Litania ostrobramska nr 3* na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę lub fortepian (przed 1854)
- *Litania ostrobramska nr 4* na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę lub fortepian (1855)
- *Kain*, uwertura na orkiestrę (1856)
- *Halka* (wersja II), opera w 4 aktach (1857)
- *Uwertura wojenna* na orkiestrę (1857)
- *Flis*, opera w 1 akcie (1858)
- *Widma*, kantata na głosy solowe i chór mieszany z towarzyszeniem orkiestry (przed 1859)
- *Hrabina*, opera w 3 aktach (1859)
- *Verbum nobile*, opera w 1 akcie (1860)
- *Straszny dwór*, opera w 4 aktach (1861–64)
- *Polonez koncertowy* na wielką orkiestrę (ok. 1866)
- *Monte Christo*, balet w 5 aktach (1866)
- *Sonety krymskie*, kantata na głosy solowe i chór mieszany z towarzyszeniem orkiestry (1867)
- *Na kwaterunku*, balet w 1 akcie (1868)
- *Paria*, opera w 3 aktach z prologiem (1859–69)
- *Pani Twardowska*, ballada na głosy solowe, chór mieszany i orkiestrę (1869)
- *Figle szatana*, balet w 6 obrazach (1870)
- *Beata*, operetka w 1 akcie (1870 lub 1871)
- *Msza piotrowska B-dur* na głosy solowe i chór mieszany z towarzyszeniem organów (1872)
- 278 pieśni, w tym 268 zawartych w 12 zbiorach zatytułowanych *Śpiewnik domowy*:
 - *I Śpiewnik domowy*, m.in.:
 - *Świtezianka* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1841)
 - *Morel* na głos i fortepian, słowa Aleksander Chodźko (1842)

- *Pieśń żeglarzy* na głos i fortepian, słowa Edmund Wasilewski (1842)
- *Triolet* na głos i fortepian, słowa Tomasz Zan (1842)
- *Panicz i dziewczyna* na głos i fortepian, słowa Antoni Edward Odyniec (1842)
- *Dziad i baba* na głos i fortepian, słowa Józef Ignacy Kraszewski (1842)
- **II *Śpiewnik domowy*, m.in.:**
 - *Dziadek i babka* na głos i fortepian, słowa Placyd Jankowski (między 1843 a 1844)
 - *Piosnka żołnierza* na głos i fortepian, słowa Józef Korzeniowski (1844)
 - *Kum i kuma* na głos i fortepian, słowa Jan Czeczot (1844)
 - *Skowronek* na głos i fortepian, słowa Franciszek Kowalski (1844)
 - *Do oddalonej* na głos i fortepian, słowa Johann Wolfgang Goethe (1844)
 - *Niech się panie stroją w pasy*, krakowiak na głos i fortepian, słowa Julian Korsak (1844)
 - *Sprawiedliwość, Zosiu śmiała*, mazurek na głos i fortepian, słowa Kazimierz Brodziński (1844)
 - *Moje bogactwa* na głos i fortepian, słowa Jan Nepomucen Jaśkowski (1844)
 - *Magda karczmarka*, ballada na głos i fortepian, słowa Ludwik Szyrmer (1844)
 - *Pieśń wieczorna* na głos i fortepian, słowa Władysław Syrokomla (między 1845 a 1858)
- **III *Śpiewnik domowy*, m.in.:**
 - *Tren* dziesiąty na głos i fortepian, słowa Jan Kochanowski (między 1843 a 1846)
 - *Księżyc i rzeczka* na głos i fortepian, słowa Edward Żeligowski (1846)
 - *Prząśniczka* na głos i fortepian, słowa Jan Czeczot (1846)
 - *Duettino* na sopran i alt z towarzyszeniem fortepianu, słowa Adam Mickiewicz (1850)
 - *Krakowiaczek* na głos i fortepian, słowa Edmund Wasilewski (1850)
- **IV *Śpiewnik domowy*, m.in.:**
 - *Znaszli ten kraj* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1846)
 - *Zosia* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1850 lub 1852)

- *Nad rzeką* na głos i fortepian, słowa Włodzimierz Wolski (1850 lub 1852)
- *Groźna dziewczyna* na głos i fortepian (1850 lub 1852)
- *Wędrowna ptaszyna* na głos i fortepian, słowa Jan Czeczot (1850 lub 1852)
- *Dary* na głos i fortepian, słowa Wincenty Pol (1852)
- *Czary* na głos i fortepian, słowa Stefan Witwicki (1852)
- **V Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Wiosna* na głos i fortepian, słowa Stefan Witwicki (1852 lub 1854)
 - *Nad Nidą* na głos i fortepian, słowa Włodzimierz Wolski (1852 lub 1854)
 - *Dumka* na głos i fortepian, słowa Jan Czeczot (1852 lub 1870)
 - *Postój, piękna gołąbeczko* na 4-głosowy chór mieszany i fortepian, słowa Jan Czeczot (1855)
 - *Przylecieli sokołowie* na 4-głosowy chór mieszany i fortepian, słowa Jan Czeczot (1855)
 - *U naszego pana piękny, biały dwór* na 4-głosowy chór mieszany i fortepian, słowa Jan Czeczot (1855)
 - *Wróżba znachora* na głos i fortepian, słowa Jan Prusinowski (między 1856 a 1858)
 - *O Matko moja* na głos i fortepian, słowa Jan Prusinowski (między 1856 a 1858)
 - *Stary hulaka* na głos i fortepian, słowa Jan Prusinowski (między 1856 a 1858)
- **VI Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Sen* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1837)
 - *Pieszczotka* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1838)
 - *Wilija* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1846 lub 1851)
 - *Powrót taty* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1857)
 - *Do Niemna* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1857)
 - *Pieśń z wieży* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1857)
 - *Rybka* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1859)
- **VII Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Niepewność* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1837)
 - *Grajek* na głos i fortepian, słowa Antoni Kolankowski

- **VIII Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Pieśń Nai* na głos i fortepian, słowa Józef Korzeniowski (1857)
 - *O Zosi sierotce* na głos i fortepian, słowa Józef Szujski (1865)
 - *Polna różyczka* na głos i fortepian, słowa Józef Grajnert (1866)
 - *Dziewczę i ptak* na głos i fortepian, słowa Aleksander Michaux (Miron) (1868)
 - *Jaskółeczka* na głos i fortepian, słowa Wincenty Pol (1869)
- **IX Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Kotek się myje* na głos i fortepian, słowa Józef Korzeniowski (1851)
 - *Kwiatek* na głos i fortepian, słowa Antoni Kolankowski (1860)
 - *Złota rybka* na głos i fortepian, słowa Jan Zachariasiewicz (1860)
- **X Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Dziewczyzna* na głos i fortepian, słowa Teofil Lenartowicz
- **XI Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Rozmowa* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1839)
 - *Koszykarz* na głos i fortepian, Antoni Pietkiewicz (pseud. Adam Pług) (1866)
 - *Pieśń wojenna* na głos i fortepian, słowa Józef Teodor Stanisław Kościelski
- **XII Śpiewnik domowy**, m.in.:
 - *Trzech Budrysów* na głos i fortepian, słowa Adam Mickiewicz (1840)
 - *Kozak* na głos i fortepian, słowa Jan Czeczot (1849)
 - *Maciek* na głos i fortepian, słowa Teofil Lenartowicz (1849)
 - *Lirnik wioskowy* na głos i fortepian, słowa Władysław Syrokomla (1855)
 - *Stary kapral* na głos i fortepian, słowa Pierre-Jean de Béranger (1857)
 - *Soltys* na głos i fortepian, słowa Włodzimierz Wolski (1858)

Źródło: Stanisław Moniuszko 5.05.1819–4.06.1872 [online] [dostęp: 30.04.2019].
<https://culture.pl/pl/tworca/stanislaw-moniuszko>

TWÓRCZOŚĆ

KSIAŻKI

Listy zebrane. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1969

DOKUMENTY DŹWIĘKOWE

Flis : opera w 1 akcie. [Płyta analogowa]. Soliści, Chór i Orkiestra Filharmonii Narodowej w Warszawie ; Zdzisław Górczyński - dyryg. [Warszawa], Polskie Nagrania [1975]

Halka : montaż muzyczny. [Płyta analogowa]. Soliści, Chór i Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; Zdzisław Górczyński - dyryg. [Warszawa], Polskie Nagrania [1975]
(Opera w Przekroju)

Halka : montaż muzyczny. [1 płyta CD]. Halina Słoniowska - sopr., Barbara Nieman - sopr., Bogdan Paprocki - tenor, Kazimierz Pustelak - tenor, Jan Góralski - tenor, Lesław Pawluk - tenor, Andrzej Hiolski - baryt., Edmund Kossowski - bas, Edward Pawlak - bas ; Chór i Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; Zdzisław Górczyński - dyryg. Warszawa, Polskie Nagrania 1992
Zawiera : 1. *Polonez* ; 2. *Tercet* (Zofia, Janusz, Stolnik) ; 3. *Aria Janusza* ; 4. *Pieśń Halki* oraz *duet Halki i Janusza* ; 5. *Mazur* ; 6. *Aria Halki i aria Jontka* ; 7. *Scena „Po niesporach”* ; 8. *Dumka Jontka* ; 9. *Cavatina Halki* ; 10. *Final*

Hrabina. [Płyta analogowa]. Soliści, Chór i Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; dyryg. M. Mierzejewski. [Warszawa], Polskie Nagrania [1973]
(Opera w Przekroju)

Msza Es-dur ; Motet „Ne memineras” ; Psalm „Vide humilitatem”. [Płyta analogowa]. Warszawska Orkiestra Kameralna ; Edmund Kajdasz - dyryg. ; [wykon.] Halina Słoniczka [i in.]. [Warszawa], Veriton [1975]

Pieśni. [1 płyta CD]. Warszawa, Polskie Nagrania 1993
[cz. I] wykon. Ewa Bandrowska-Turska - sopr. ; Nelly Bogacka - fort., [cz. II] wykon. Maria Kunińska-Opacka - sopr. ; Jerzy Lefeld - fort., [cz. III] wykon. Andrzej Hiolski - baryt. ; Sergiusz Nadgryzowski - fort.
Zawiera : [cz. I] : 1. *Pieśń Nai* / sł. J. Korzeniowski ; 2. *Zosia* / sł. A. Mickiewicz ; 3. *Kotek* / sł. J. Korzeniowski ; 4. *Polna różyczka* / sł. J. Grajnert wg J. W. Goethego ; 5. *Triolet* / sł. T. Zan ; 6. *Złota rybka* / sł. J. Zachariasiewicz ; 7. *Pod okienkiem* / A. Michaux ; [cz. II] : 1. *Cztery pory roku* / sł. A. Michaux ; 2. *Kwiatek* / sł. A. Kolankowski ; 3. *Pieśń do słońca* / sł. W. Szymanowski ; 4. *Piosnka obłąkanej Ofelii* / sł. W. Szekspir ; 5. *Powrót wiosny* / sł. G. Zieliński ; 6. *Ruta* / sł. J. Prusinowski ; [cz. III] : 1. *O matko moja* / sł. J. Prusinowski ;

2. *Piosnka żołnierza* / sł. J. Korzeniowski ; 3. *Wędrowna ptaszyna* / sł. J. Czeczot ; 4. *Kukułka* / sł. J. Czeczot ; 5. *Rada* / sł. W. Syrokomla ; 6. *Do Niemna* / sł. A. Mickiewicz ; 7. *Krakowiaczek* / sł. E. Wasilewski ; 8. *Dwie zorze* / sł. T. Lenartowicz ; 9. *Morel* / sł. A. Chodźko ; 10. *Wyjazd na wiosnę* / sł. J. Czeczot ; 11. *Tren VI* / sł. J. Kochanowski ; 12. *Starość* / sł. P. Beranger; tł. W. Syrokomla ; 13. *Pielgrzym* / sł. J. Korsak ; 14. *Tęsknota* / sł. P. Maszyński ; 15. *Rozmowa* / sł. A. Mickiewicz.

Pieśni religijne. [Płyta analogowa] = *Religious song's* / Delfina Ambroziak - soprano, Zdzisław Nikodem - tenor, Andrzej Hiolski - baritone, Witold Pilewski - bass ; Feliks Rączkowski - organy w Oliwie ; Chór Filharmonii Narodowej ; Antoni Szaliński - dyryg. Warszawa, Veriton [1977]

Pieśni ze „Śpiewników domowych”. [Płyta analogowa]. Andrzej Hiolski - baritone ; Sergiusz Nadgryzowski - piano. [Warszawa], Polskie Nagrania [1973]

Pieśni ze „Śpiewników domowych”. [Płyta analogowa] = *Songs from the „Song-Books for Home Use”*. Halina Szymulska - soprano, Jerzy Lefeld - piano. [Warszawa], Polskie Nagrania [1977]

Straszny dwór : montaż muzyczny. [Płyta analogowa]. Chór i Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie. [Warszawa], Polskie Nagrania [1977]

Straszny dwór : montaż muzyczny. [1 płyta CD]. Halina Słonicka - sopr., Krystyna Szczepańska - mezzosopr., Bożena Braun-Barańska - mezzosopr., Barbara Ławcewicz - mezzosopr., Zdzisław Nikodem - tenor, Bogdan Paprocki - tenor, Andrzej Hiolski - baryt., Edmund Kossowski - bas, Bernard Ładysz - bas ; Chór i Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; Witold Rowicki - dyryg. Warszawa, Polskie Nagrania 1992

Zawiera : 1. *Chór* ; 2. *Tercet* (Stefan, Zbigniew, Cześnikowa) ; 3. *Chór kobiet* ; 4. *Dumka Jadwigi* ; 5. *Kwartet* (Hanna, Jadwiga, Damazy, Miecznik) i *chór kobiet* ; 6. *Recitativo i aria Miecznika* ; 7. *Scena i aria Skołuby* ; 8. *Recitativo i aria* (Stefana) z *kurantem* ; 9. *Mazur*.

Straszny dwór : opera w 4 aktach. [Płyta analogowa]. Soliści, Orkiestra i Chór Państwowej Opery im. St. Moniuszki w Poznaniu ; dyryg. Walerian Bierdiajew. [Warszawa], Polskie Nagrania [1973]

Straszny dwór : opera w 4 aktach. [2 płyty CD]. Jan Chęciński - libretto ; „Miecznik” Marian Woźniczko - baryt., „Hanna” Barbara Kostrzewska - sopr., „Jadwiga” Felicja Kurowiak - mezzosopr., „Pan Damazy” Radziszaw Peter - tenor, „Skołuba” Henryk Łukaszek - bas ; Orkiestra i Chór Państwowej Opery w Poznaniu ; Walerian Bierdiajew - dyryg. Warszawa, Wifon, cop. 1992

Straszny dwór: opera w 4 aktach. [4 płyty analogowe]. Soliści, Orkiestra i Chór Państwowej Opery im. St. Moniuszki w Poznaniu ; Walerian Bierdiajew - dyryg. [Warszawa], Polskie Nagrania [1977]

Utwory fortepianowe ; I kwartet smyczkowy. [Płyta analogowa]. Regina Smendzianka - fort. ; M. Rezler - kwartet smyczkowy. [Warszawa], Polskie Nagrania [1973]

Verbunn nobile : opera w jednym akcie. [2 płyty analogowe]. Soliści, Chór i Orkiestra Państwowej Opery im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu ; dyryg. Robert Satanowski. [Warszawa], Polskie Nagrania [1977]

Mackiewicz Jadwiga: *O tańcach : ciocia Jadzia zaprasza do wspólnego słuchania muzyki* [1 płyta CD]. [Warszawa], Audio Liber 2015
[Płyta skierowana jest do młodych melomanów, zawiera 13 utworów tanecznych z różnych epok opatrzonych słownym komentarzem, w tym **Mazur z opery „Halka”** w wyk. Orkiestry Filharmonii Narodowej, pod batutą Witolda Rowickiego].

Ochman Wiesław: *Polskie arie operowe* [Płyta analogowa] Orkiestra Polskiego Radia i TV ; Zdzisław Górczyński - dyryg. [Warszawa], Polskie Nagrania [1973] (ZS Pł 243) czytelnia Zbiory Specjalne

Opera Poznańska i jej soliści [Płyta analogowa]. Wyk.: Albin Fechner [i in.] ; Orkiestra i Chór Państwowej Opery im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu. Warszawa, Polskie Nagrania [1973]

Polska muzyka symfoniczna XIX wieku. [1 płyta CD]. Muz. Karol Kurpiński [i in.] ; Sinfonia Varsovia ; Grzegorz Nowak - dyryg. [B.m.], CD Accord : Polskie Radio 1996, cop. 1994
Zawiera : 1. *Dwie chatki* / Karol Kurpiński. 2. *Monbar* / Ignacy Feliks Dobrzyński. 3. **Bajka / Stanisław Moniuszko**. 4. *W Tatrach* / Władysław Żeleński. 5. *Step* / Zygmunt Noskowski

Słowiańskie arie operowe = Slavic Opera Arias. [1 płyta CD]. **S. Moniuszko** [i in.]. Warszawa, Polskie Nagrania 1992
Zawiera : 1. **Halka : aria „Halki” : „Gdyby rannym słonkiem”/ Stanisław Moniuszko ; Teresa Żylis-Gara - śpiew ; Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej w Warszawie ; Kazimierz Kord - dyryg.**
2. Eugeniusz Oniegin : aria „Leńskiego” : „Kuda, kuda” / Piotr Czajkowski ; Ryszard Karczykowski - śpiew ; Wielka Orkiestra Polskiego Radia i TV w Katowicach ; Antoni Wit - dyryg. 3. Eugeniusz Oniegin : aria „Gremina” : „Wszeczmocnie włada miłość święta” / Piotr Czajkowski ; Leonard Mróz - śpiew ; Wielka Orkiestra Polskiego Radia i TV w Katowicach ; Antoni Wit - dyryg. 4. Sprzedana narzeczona : aria „Marzenki” – „Kdybych se co takeveho” / Bedrich Smetana ; Teresa Żylis-Gara - śpiew ; Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej

w Warszawie ; Kazimierz Kord - dyryg. 5. Rusałka : aria „Rusałki” : „Mesicku na nebi” / Antonin Dvorak ; Teresa Kubiak - śpiew ; Orkiestra Symfoniczna Państwowej Filharmonii w Łodzi ; Henryk Czyż - dyryg.

6. Straszny dwór : aria „Miecznika” : „Kto z mych dziewczek” / Stanisław Moniuszko ; Andrzej Holski - śpiew ; Orkiestra Polskiego Radia i TV w Krakowie ; Jan Krenz - dyryg. 7. Dama Pikowa : aria „Pauliny” : „Podrugi miłyje” / Piotr Czajkowski ; Krystyna Szostek-Radkowa - śpiew ; Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; Mieczysław Nowakowski - dyryg. 8. Dama Pikowa : aria „Lizy” – „Uż północ blizitsa” / Piotr Czajkowski ; Teresa Kubiak - śpiew ; Orkiestra Symfoniczna Państwowej Filharmonii w Łodzi ; Henryk Czyż - dyryg. 9. Goplana : aria „Kirkora” : „Za jaskółeczką ciągną moje oczy” / Władysław Żeleński ; Wiesław Ochman - śpiew ; Orkiestra Polskiego Radia i TV ; Zdzisław Górczyński - dyryg. 10. Książ Igor : aria „Kończakówny” : „Mierkniet swiet dniewoj” / Aleksandr Borodin ; Krystyna Szostek-Radkowa - śpiew ; Orkiestra Teatru Wielkiego w Warszawie ; Mieczysław Nowakowski - dyryg.

DRUK MUZYCZNY / NUTY

35 pieśni. Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1948

Bajka. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1982

Halka. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1978]

I Kwartet smyczkowy d-moll ; II Kwartet smyczkowy F-dur. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1975]

Moniuszko. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1979

Muzyka chóralna. 1. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1979]

Muzyka instrumentalna. 1. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1993]

Najpiękniejsze melodie Stanisława Moniuszki. Z.1. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1985]

Najpiękniejsze melodie Stanisława Moniuszki. Z.2. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1985]

Pieśni. 1. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1982

Pieśni. 2. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1982

Pieśni. 3. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1981

Pieśni. 6. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1974]

Pieśni wybrane. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1978, 1985

Polonez z opery „Hrabina”. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1987]

Prząśniczka. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1986]

Straszny dwór. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1951, 1984

Śpiewnik domowy. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1988

Verbum nobile. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1954

Walc es-moll. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1979]

Wybór arii operowych. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1954

Wybór pieśni. Z.2. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1981

OPRACOWANIA TWÓRCZOŚCI

Almanach Moniuszkowski 1872–1952. Red. Wanda Jedlicka i Stanisław Kołodziejczyk. Warszawa, Czytelnik 1953

Antologia polskiej krytyki muzycznej XIX i XX wieku : (do roku 1939). Oprac. Stefan Jarociński. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1955

Bełza Igor: *Portrety romantyków.* Warszawa, Pax 1974

Berski Jan: *W teatrze dźwięku i ruchu : Wagner, Petipa, Giselle, Moniuszko, Szymanowski, Tomaszewski, Kujawa.* Bydgoszcz, Pomorze 1985

Chomiński Józef Michał, Wilkowska-Chomińska Krystyna: *Formy muzyczne. T.1, Teoria formy, małe formy instrumentalne* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1983

Chomiński Józef Michał, Wilkowska-Chomińska Krystyna: *Formy muzyczne. T.3, Pieśń.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1974

Chomiński Józef Michał, Wilkowska-Chomińska Krystyna: *Formy muzyczne. T.4, Opera i dramat*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1976

Chomiński, Józef Michał, Wilkowska-Chomińska Krystyna: *Historia muzyki. Cz.2*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1990

Chotomska Wanda: *Muzyka pana Moniuszki*. Il. Zbigniew Rychlicki. Warszawa, Nasza Księgarnia 1987

Chylińska Teresa, Haraschin Stanisław, Schaeffer Bogusław: *Przewodnik koncertowy*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1965, 1973, 1980, 1991

Chylińska Teresa, Haraschin Stanisław, Jabłoński Maciej: *Przewodnik po muzyce koncertowej. Cz. 2*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2004

Drucka Nadzieja: *Stanisław Moniuszko : życie i twórczość*. Warszawa, Nasza Księgarnia 1966, 1976

Dzieje muzyki polskiej w zarysie / Grzegorz Michalski [i in.] ; pod red. Tadeusza Ochlewskiego. Warszawa, Interpress 1977

Dzieło muzyczne : teoria, historia, interpretacja. [Red. Irena Poniatońska ; współpr. Anna Czekanowska i in.]. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1984

Einstein Alfred: *Muzyka w epoce romantyzmu*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1983

Ekiert Janusz: *500 zagadek muzycznych*. Warszawa, Wiedza Powszechna 1966

Ekiert Janusz: *Blżej muzyki : encyklopedia*. Warszawa, Wiedza Powszechna, 1994

Ekiert Janusz: *Zagadki muzyczne*. Warszawa, Alfa 1995

Encyklopedia muzyczna PWM. Wydanie specjalne, Chopin - od Elsnera do Zimmermana / część biograficzna pod red. Elżbiety Dziębowskiej. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2010

Encyklopedia muzyki. Pod red. Andrzeja Chodkowskiego. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 1995, 2001, 2006

Fabry Władysław: *Moniuszko : powieść biograficzna*. Kraków, Biały Kruk 2019

Fołtyn Maria: *Żyłam sztuką, żyłam miłością...* Warszawa ; Radom, Instytut Technologii Eksploatacji 1997

Frączkiewicz Aleksander: *Formy muzyczne. T.1.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1979, 1988

Frączkiewicz Aleksander: *Formy muzyczne. T.2/1, Analizy wybranych utworów.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1979, 1988

Hanuszewska Mieczysława: *1000 kompozytorów.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1965, 1974, 1986

Jachimecki Zdzisław: *Moniuszko.* [Przedm. i przypisy Witold Rudziński]. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1983

Jaworska Agata: *Moniuszko oczami dzieci. Il. Katarzyna Bogucka.* [Piaseczno], Book House 2009
[+ 1 płyta CD]

Kaczyński Bogusław: *Dzikie orchidee.* Warszawa, Wydawnictwa Radia i Telewizji 1983, 1984, 1985

Kamiński Piotr: *Tysiąc i jedna opera. 1, A-M.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2008

Kański Józef: *Przewodnik operowy.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1964, 1968, 1978, 1985, 1997

Kisielewski Stefan: *Gwiazdozbiór muzyczny.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne [1972], 1982

Bach, Johann Sebastian (1685–1750) ; Chopin, Fryderyk (1810–1849) ; Czajkowski, Piotr (1840–1893) ; Liszt, Ferenc (1811–1886) ; **Moniuszko, Stanisław (1819–1872)** ; Mozart, Wolfgang Amadeus (1756–1791) ; Prokofiew, Siergiej (1891–1953) ; Ravel, Maurice (1875–1937) ; Rimski-Korsakow, Nikołaj (1844–1908) ; Rossini, Gioachino Antonio (1792–1868) ; Schonberg, Arnold (1874–1951) ; Schubert, Franz (1797–1828) ; Skriabin, Aleksandr (1872–1915) ; Strauss, Richard (1864–1949) ; Strawiński, Igor (1882–1971) ; Szymanowski, Karol (1882–1937) ; Wagner, Richard (1813–1883)

Kisielewski Stefan: *Gwiazdozbiór muzyczny. T. 1. Od Bacha do Strawińskiego*
Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1958, cop. 1959

Bach, Johann Sebastian (1685–1750) ; Beethoven, Ludwig van (1770–1827) ; Chopin,
Fryderyk (1810–1849) ; Czajkowski, Piotr (1840–1893) ; Liszt, Ferenc (1811–1886) ;
Moniuszko, Stanisław (1819–1872) ; Mozart, Wolfgang Amadeus (1756–1791) ; Prokofiew,
Siergiej (1891–1953) ; Ravel, Maurice (1875–1937) ; Rimski-Korsakow, Nikołaj (1844–
1908) ; Rossini, Gioachino Antonio (1792–1868) ; Schubert, Franz (1797–1828) ; Skriabin,
Aleksandr (1872–1915) ; Strauss, Richard (1864–1949) ; Strawiński, Igor (1882–1971) ;
Szymanowski, Karol (1882–1937) ; Wagner, Richard (1813–1883)

Klebańska Izabella: *Operowe stra...aaa...achy*. Łódź, Literatura 2012

Komorowska Małgorzata: *Spotkania z płytą*. Warszawa, Centralny Ośrodek
Metodyki Upowszechniania Kultury, 1974

Kronika opery. [Oprac. całości zespół pod kier. Mariana B. Michalika ; oprac.
red. tekstów pod kier. Jolanty M. Michasiewicz]. Warszawa, Kronika 1993

*Kultura muzyczna Warszawy drugiej połowy XIX wieku : materiały z sesji
naukowej zorganizowanej przez Warszawskie Towarzystwo Muzyczne, 10–12 XI
1976 r.* Red. nauk. Andrzej Spóz. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo
Naukowe 1980

Kydryński Lucjan: *Opera na cały rok : kalendarium. T.1, Styczeń – czerwiec*.
Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1989

Kydryński Lucjan: *Opera na cały rok : kalendarium. T.2, Lipiec – grudzień*.
Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1989

Kydryński Lucjan: *Przewodnik operetkowy : wodewil, operetka, musical*.
Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1977, 1984, 1994

Lachowicz Stanisław: *Dwadzieścia lat Opery i Operetki w Krakowie : 1954–
1974*. Kraków, Miejski Teatr Muzyczny Opera [i] Operetka 1974

Lasocki Józef Karol: *Podstawowe wiadomości z nauki o muzyce : popularny
podręcznik dla uczniów i samouków*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne
1980, 1982

*Leksykon muzyki od A do Ż : kompozytorzy, muzycy, wykonawcy, historia,
technika, pojęcia, wykonania, wypisy, przykłady nutowe*. W. Schabert [i in.].
Warszawa, Muza 1995

Łętowska Ewa, Łętowski Janusz: *Muza wiecznie kwitnąca czyli znów o operze*. Warszawa, Twój Styl 1995

Łętowska Ewa, Łętowski Janusz: *Vademecum operowe*. Warszawa, Twój Styl 1997

Wyd. poprz. pt. : *Opera wiecznie kwitnąca czyli znów o operze*.

Mała encyklopedia muzyki. [Krzysztof Biegański [i in.] ; red. nacz. Stefan Śledziński]. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1968, 1970, 1981

Mazur Krzysztof: *Pierwodruki Stanisława Moniuszki*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1970

Michałowski Kornel: *Wprowadzenie do bibliografii muzycznej : skrypt wykładów na Studium Edytorstwa Muzycznego przy Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie*. Oprac. Maria Kędrowa. Kraków, Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna 1975

Miller Jan: *Poczet wielkich muzyków*. Warszawa, Nasza Księgarnia 1966

Muchenberg Bohdan: *Literatura muzyczna*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1985

Muchenberg Bohdan: *Pogadanki o muzyce. Cz.1*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1967, 1978

Muchenberg: *Pogadanki o muzyce. Cz.2*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1980

Muzyka polska : informator. [Krzysztof Biegański i in.] ; Red. Stefan Śledziński. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1967

Opera Śląska : 1945–1955. Red. Zdzisław Hierowski. Stalinogród, Śląsk 1956

Opera Śląska : 1945–1970. [Red. Tadeusz Kijonka]. [Bytom], [Państwowa Opera Śląska] [1970?]

Opera Śląska w dwudziestoleciu. [Red. Zenon Keller]. Bytom, [Państwowa Opera Śląska] 1964

Poniatowska Irena: *Muzyka : słownik szkolny*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1991

Prokopowicz Maria: *Biblioteki i zbiory muzyczne w Polsce : przewodnik*. Warszawa, Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 1998

Prokopowicz Maria: *Przewodnik po bibliotekach i zbiorach muzycznych w Polsce*. Warszawa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 1982

Prosnak Jan: *Stanisław Moniuszko*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1964, 1968

Reiss Józef Władysław: *Elementarz muzyczny : z licznymi przykładami muzycznymi i słownikiem wyrazów używanych w muzyce*. Kraków, Wiedza 1949

Reiss Józef Władysław: *Mała encyklopedia muzyki*. Józef Władysław Reiss. Pod red. Stefana Śledzińskiego. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1960

Reiss Józef Władysław: *Mała historia muzyki*. [Rozdz. XI i XII napisał Józef Michał Chomiński]. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1979

Reiss Józef Władysław: *Mała historia muzyki : popularny podręcznik dla uczniów i samouków*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1958, cop. 1960, 1965

Reiss Józef Władysław: *Mała historia muzyki*. Kraków, T. Gieszczykiewicz 1946

Rudziński Witold: *Muzyka dla wszystkich : z licznymi przykładami, rysunkami i tablicami*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1948, 1966

Rudziński Witold: *Co to jest opera?* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1955, 1960

Rudziński Witold: „*Halka*” *Stanisława Moniuszki*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1954, [1972]

Rudziński Witold: *Moniuszko*. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1972

Rudziński Witold: *Moniuszko i jego muzyka*. Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1970

Rudziński Witold: *Moniuszko i jego muzyka*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1988

Rudziński Witold: *Stanisław Moniuszko : studia i materiały. Cz. I.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1955

Schaffer Bogusław: *Dzieje muzyki.* Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1985, 1988

Skarżyńska Ewa: *O wielkich Polakach dzieciom.* [Il. Paweł Kołodziejcki]. Sandomierz, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, cop. 2013

Skwark Dorota: *Opowieści nutą malowane.* Il. Zenon Andrzej Remi. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2011

Słownik muzyków polskich. T.2, M-Z. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1967

Sowiński Albert: *Słownik muzyków polskich dawnych i nowoczesnych kompozytorów, wirtuozów, śpiewaków, instrumentistów, lutnistów, organmistrzów, poetów lirycznych i miłośników sztuki muzycznej : zawierający krótki rys historii muzyki w Polsce opisanie obrazów cudownych i dawnych instrumentów z muzyką i portretem autora.* Warszawa, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe 1982

Stokowska Magdalena: *Kto? Co? O muzyce i muzykach : ciekawostki, wiersze, wypowiedzi, anegdoty.* Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1972

Stromenger Karol: *Iskier przewodnik operowy.* Warszawa, Iskry 1964, 1976

Strumiłło Tadeusz: *Szkice z polskiego życia muzycznego XIX wieku.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1954

Swolkień Henryk: *Spotkanie z operą.* Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1971

Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku : studia i materiały. T.1. Pod red. Zofii Chechlińskiej. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1971

Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku : studia i materiały. T.2. Pod red. Zofii Chechlińskiej. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1973

Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku : studia i materiały. T.3. Pod red. Zofii Chechlińskiej. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1976

Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku : studia i materiały. T.4. Pod red. Zofii Chechlińskiej. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1980

Śmiechowski Bogusław: *Z muzyką przez wieki i kraje : historia muzyki.* Warszawa, Polski Dom Wydawniczy 1993

Śmiechowski Bogusław: *Z muzyką przez wieki i kraje : historia muzyki.* Warszawa, Delta [1995]

Świat muzyki : wielkie dzieła, wielcy twórcy. [Red. Elisenda Bachs]. Warszawa, Muza 2000

Trzcíński Teofil: *O teatrze i muzyce.* Wybrał i wstępem poprzedził Alfred Woycicki. Warszawa, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe 1968

Turska Irena: *Przewodnik baletowy.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1973, 1989, 1997

Waldorff Jerzy: *Diabły i anioły.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1971, 1975

Waldorff Jerzy: *Sekrety Polihymnii.* Warszawa, Iskry 1963
Zawiera słowniczek muzyczny.

Waldorff Jerzy: *Taniec życia ze śmiercią.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1978, 1984
Zawiera zm. wersję książki „Harfy leciały na północ”.

Wiśniewski Grzegorz: *Leksykon postaci operowych.* Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 2006

Z dziejów polskiej kultury muzycznej. T.2, Od Oświecenia do Młodej Polski. Pod red. Aliny Nowak-Romanowicz [i in.]. Kraków, Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1966

Zielińska Maria: *Od arii do psalmów : w poszukiwaniu prawdziwego piękna.* Kraków, Alter 2014

KSIĄŻKI MÓWIONE

Chotomska Wanda: *Muzyka pana Moniuszki* [Dok. dżw.] [1 kasetę dźwiękowa]. Czyta Halina Łabonarska, Piotr Olędzki. Warszawa, Zakład Wydawnictw i Nagrań Polskiego Związku Niewidomych [1988]

Kaczyński Bogusław: *Dzikie orchidee* [Dok. dżw.] [5 kaset dźwiękowych]. Warszawa, Zakład Nagrań i Wydawnictw Związku Niewidomych [1985]

FILM

Halka [Film]. Wykon. Chór i Orkiestra Opery Wrocławskiej ; wyst. Tatiana Borodina - sopran [i in.]. [1 płyta CD]. Warszawa, Agora SA, cop. 2009

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

(ANOK): *Moniuszko i jego czasy*. „Gazeta Polska. Codziennie” 2019, nr 121, s. 15

AUGUSTYN Rafał: *Jestem typem przerabiacza*. Rozm. przepr. Monika Pasiecznik. „Odra” 2008, nr 2, s. 60–63

BIONDI Fabio: *Otwierając magiczną szkatułkę : Moniuszko 200*. „Tygodnik Powszechny” 2019, nr 1, s. 115

DĄBROWSKI Waldemar: *Profetyczna Krzywda : Moniuszko 200*. Rozm. przepr. Beata Stylińska. „Tygodnik Powszechny” 2019, nr 1, s. 112–114

DĘBOWSKA Anna S.: *Kontusze pod palmami*. „Gazeta Wyborcza” 2015, nr 102, s. 12
[Prezentacja „Halki” Stanisława Moniuszki w reż. Pawła Passiniego na Biennale Sztuki w Wenecji].

DĘBOWSKA Anna S.: *Nie taki Moniuszko nudny, czyli 10 mitów o narodowym kompozytorze*. „Gazeta Wyborcza” 2019, nr 3, s. 16–17

DUBISKI Stanisław: *Czy „Halka” musi być aż tak „klasowa”? : opera pod lupą*. „Ruch Muzyczny” 2000, nr 3, s. 26–27

DZIEBOWSKA Elżbieta: *Stanisław Moniuszko – pamiątka przeszłości*. „Studio” 1997, nr 6, s. 14–15

EKIERT Janusz: *Geniusz melodii : Halka Stanisława Moniuszki jest raczej dramatem obyczajowym niż społecznym.* „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 16, s. 14

EKIERT Janusz: *Straszny dwór : Stanisław Moniuszko komponując swą operę musiał mieć w pamięci strofy Pana Tadeusza.* „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 42, s. 15

FABRY Władysław: *Moniuszko : powieść biograficzna.* Kraków, Biały Kruk 2019. Rec. Makowska Anna: *Niezwykła powieść.* „Niedziela” 2019, nr 18, s. 28–29

FOŁTYN Maria: *Rośnie powodzenie festiwalu w Kudowie.* Rozm. przepr. Józef Kański. „Ruch Muzyczny” 1997, nr 15, s. 22–23

FUKS Marian: *W Mińsku i Ubielu : 125 rocznica śmierci Moniuszki.* „Ruch Muzyczny” 1997, nr 11, s. 18

GAWROŃSKI Ludwik: *„Halka” na lubelskiej scenie w drugiej połowie XIX wieku.* „Akcent” 2000, nr 1/2, s. 244–246

GAZUR Łukasz: *Moniuszko zasłużył na swój rok.* „Dziennik Polski” 2019, nr 5, s. A16

GRZESIEWICZ-SAŁACIŃSKA Małgorzata: *Kudowa Zdrój i nie tylko Moniuszko.* „Ruch Muzyczny” 1999, nr 17, s. 18–19

KACZYŃSKI Tadeusz: *Czekając na Peryta.* „Ruch Muzyczny” 1996, nr 13, s. 26–27

KACZYŃSKI Tadeusz: *Zmarnowana rocznica.* „Ruch Muzyczny” 1999, nr 12, s. 14–15
[Obchody 180 rocznicy śmierci kompozytora]

KAŃSKI Józef: *Słynne kobiety w teatrze operowym.* „Ruch Muzyczny” 2019, nr 1, s. 20–22

KAŃSKI Józef: *„Halka” po włosku.* „Ruch Muzyczny” 2019, nr 2, s. 87

KIJONKA Tadeusz: *Historyczna premiera : katowickie narodziny Opery Śląskiej.* „Śląsk” 2005, nr 6, s. 48–52

KISIELEWSKI Stefan: *Pechowy geniusz zaścianka : jutro 200. rocznica urodzin Moniuszki.* „Gazeta Wyborcza” 2019, nr 103, dod. „Magazyn Świąteczny”, s. 28–29

KOMOROWSKA Małgorzata: *Moniuszko – do lamusa czy na afisz?* „Ruch Muzyczny” 2002, nr 4, s. 8–10

KOMOROWSKA Małgorzata: *Odkłamać, zniszczyć, uczcić Moniuszkę.* „Ruch Muzyczny” 2009, nr 26, s. 6–8

KOWALSKI Jacek: *„Straszny dwór” – opera niecenzuralna : młody kompozytor i „rewolucja moralna”.* „Nasz Dziennik” 2019, nr 101, s. 20–21

KOZIŃSKA Dorota: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : a na imię ona miała Beata...* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 23

KOZIŃSKA Dorota: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : nigdzie drogi ni kurhanu.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 22

KOZIŃSKA Dorota: *Nowator, który nie szukał poklasku : Moniuszko 200.* „Tygodnik Powszechny” 2019, nr 1, s. 110–111

MAKOWSKA Monika: *Krzepił polskie serca.* „Niedziela” 2019, nr 18, s. 26–28

MALKO Wanda: *Oficjalny i prywatny wizerunek wielkiego polskiego muzyka : Stanisław Moniuszko (5 V 1819 – 4 VI 1872).* „Niedziela” 2009, nr 19, s. 20–21

MARCZYŃSKI Jacek: *Kto polubi wreszcie tego Polaka.* „Rzeczpospolita” 2019, nr 38, s. A10
[zapowiedź premiery płyty *Halka* St. Moniuszki]

MARUCHA Wojciech: *Jak szukałem Moniuszki : Wojciech Marucha o płytach.* „Studio” 1997, nr 6, s. 16

MUSIALIK Janusz: *Nieznany wizerunek eolimelodykonu.* „Ruch Muzyczny” 2008, nr 14, s. 38–40

ODSŁONIĘCIE pomnika Stanisława Moniuszki z okazji 150-lecia urodzin kompozytora w czasie VII Festiwalu Moniuszkowskiego, Kudowa Zdrój, 1969.
[dokumentacja fotograficzna].

„Ruch Muzyczny” 2015, nr 11, s. 8–9

PISARENKO Olgierd: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : jak modlą się kompozytorzy.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 20

PISARENKO Olgierd: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : w opakowaniu zastępczym.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 21

PISARENKO Olgierd: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : recital dyrygencki.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 24

RUDZIŃSKI Witold: *Rewelacje moniuszkowskie.* „Ruch Muzyczny” 1997, nr 1, s. 30–31

RUDZIŃSKI Witold: *Rewelacje moniuszkowskie.* „Ruch Muzyczny” 1997, nr 6, s. 25–27

RUDZIŃSKI Witold: *Czy Jontek był Huculem?* „Ruch Muzyczny” 1996, nr 11, s. 29–33

SALAĆIŃSKA Małgorzata: *XXXVI Festiwal Moniuszkowski.* „Ruch Muzyczny” 1997, nr 15, s. 21–22

SKAŃSKI Rafał: *Pierwsza za Moniuszką.* „Trybuna” 2019, nr 93, s. 21

STANKIEWICZ-PODHORECKA Temida: *Moniuszko i Fredro na jednej scenie.* „Nasz Dziennik” 2019, nr 120, dod. „Nasz Magazyn”, s. M12

SZCZEPAŃSKA-LANGE Elżbieta: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : Moniuszko i kontekst roku 1958.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 23–24

SZCZEPAŃSKA-LANGE Elżbieta: *VI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia – romantyczne ojczyzny Stanisława Moniuszki : Moniuszko wśród przyjaciół – Moskali.* „Ruch Muzyczny” 2003, nr 13, s. 21–22

SZWARCMAN Dorota: *Sąsiedzi patrzą na nas : obecność polskiej klasyki muzycznej za granicą: „Halka”, „Król Roger”*. „Polityka” 2015, nr 26, s. 88–90

SZWARCMAN Dorota: *Ten straszny Moniuszko*. „Polityka” 2003, nr 22, s. 57–58

TEKIELI Robert: *200 świeczek na torcie : kulminacja Roku Stanisława Moniuszki*. „Gazeta Polska” 2019, nr 104, s. 13

TOPOLSKA Agnieszka: *Mit wieszca : Stanisław Moniuszko w piśmiennictwie lat 1858–1989*. Poznań, 2014. Rec. Bilica Krzysztof: *Obalenie mitu*. „Ruch Muzyczny” 2016, nr 3, s. 74–75

TROJAN Elżbieta: *Stanisław Moniuszko 1819–1872 : polski kompozytor ludowy i narodowy : zestawienie bibliograficzne w wyborze*. / Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu. „Poradnik Bibliotekarza” 2019, nr 2, s. 38–40

TUMIŁOWICZ Bronisław: *Europa Galante, Fabio Biondi. Moniuszko, Halka*. „Przegląd” 2019, nr 13, s. 45

TUMIŁOWICZ Bronisław: *Mariusz Godlewski, Radosław Kurek. Moniuszko, Pieśni*. „Przegląd” 2019, nr 14, s. 48

WAJRAK Piotr: *Arcydzieła wymagające retuszu*. Rozm. przepr. Jacek Marczyński. „Ruch Muzyczny” 2015, nr 11, s. 10–12

ZGLIŃSKI Marcin: *O wileńskich organach Stanisława Moniuszki*. „Ruch Muzyczny” 2000, nr 5, s. 28–31

ZIEZIULA Grzegorz: *Moniuszko bez granic*. „Ruch Muzyczny” 2015, nr 11, s. 14–16

RECENZJE BALETU

FIGLE SZATANA / AUGUSTYN Rafał, MÜNCHHEIMER Adam, MONIUSZKO Stanisław. Reż. Ewelina Solecka ; Opera Wrocławska, Wrocław
Rec. CICHY Daniel: *Na dobry początek*. „Tygodnik Powszechny” 2007, nr 48, s. 18

Rec. PASIECZNIK Monika: *Figle Opery Wrocławskiej*. „Odra” 2008, nr 2, s. 58–59

Rec. PISARENKO Olgierd: *Figle i rzeczy poważne*. „Ruch Muzyczny” 2008, nr 2, s. 30–31

RECENZJE OPER

HALKA. Reż. Laco Adamik ; Opera Wrocławska, Wrocław

Rec. KAŃSKI Józef: „*Halka*” – czy może „*Krzesa*”? : jubileusz wrocławskiej Opery. „Ruch Muzyczny” 2005, nr 21, s. 36–37

HALKA. Reż. Kazimierz Dejmek ; Opera Kameralna, Warszawa

Rec. KAŃSKI Józef: *Wileńska „Halka” – znowu w WOK.* „Ruch Muzyczny” 1997, nr 12, s. 26–27

HALKA. Reż. Maria Fołtyn ; Teatr Wielki, Warszawa

Rec. WITKIEWICZ Jan Stanisław: *Prawie sukces : Halka Stanisława Moniuszki po raz 1865 w Teatrze Wielkim w Warszawie.* „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 1, s. 17

HALKA. Reż. Krzysztof Jasiński ; Opera Krakowska, Kraków

Rec. PARTYK Monika: *Sabałowa bajka.* „Ruch Muzyczny” 2004, nr 16, s. 23–25

HALKA. Reż. Jarosław Kilian ; Teatr Wielki, Łódź

Rec. MARCZYŃSKI Jacek, KAŃSKI Józef: *Biedna Góralka i jej anioł.* „Ruch Muzyczny” 2017, nr 2, s. 56–58

HALKA. Reż. Natalia Korczakowska ; Teatr Wielki – Opera Narodowa, Warszawa

Rec. CICHY Daniel: *Nad przepaścią : dwie „Halki”.* „Tygodnik Powszechny” 2012, nr 3, s. 36–37

Rec. KOZIŃSKA Dorota: *I zawrócił Jontek na wieś.* „Teatr” 2012, nr 3, s. 64–65

Rec. KOZIŃSKI Lech: *O mościwi mi panowie...* „Ruch Muzyczny” 2012, nr 3, s. 16–18

HALKA. Reż. Kazimierz Kowalski ; Teatr Wielki, Łódź

Rec. RATAJCZYK Eugeniusz: „*Halka*” w *Chicago.* „Ruch Muzyczny” 1996, nr 25, s. 29–30

HALKA. Reż. Paweł Passini ; Teatr Wielki, Poznań

Rec. KOZIŃSKA Dorota: *Teatr bardzo ubogi.* „Teatr” 2015, nr 12, s. 74–75

Rec. MARCZYŃSKI Jacek: *Górale z kraju Vodou.* „Ruch Muzyczny” 2015, nr 8, s. 74–75

Rec. RATAJCZAKOWA Dobrochna: *Kilka słów o „Halce”.* „Teatr” 2015, nr 12, s. 76

HALKA. Reż. Ewelina Pietrowiak ; Państwowa Opera Bałtycka, Gdańsk
Rec. CICHY Daniel: *Dramat odrzuconej kochanki.* „Teatr” 2010, nr 4, s. 43–45

HALKA. Reż. Cezary Tomaszewski ; Festiwal Opera Rara, Kraków
Rec. MARCZYŃSKI Jacek: *Poczwarzka skazana na brzydotę.* „Ruch Muzyczny” 2017, nr 3, s. 62–63

HALKA. Reż. Marek Weiss ; Opera Śląska, Bytom
Rec. KAŃSKI Józef: *„Halka” na jubileusz : Opera Śląska ma 60 lat.* „Ruch Muzyczny” 2005, nr 16, s. 26–27
Rec. KONOPELSKA Wiesława: *Dzieło prawdziwie światowe : opera.* „Śląsk” 2005, nr 8, s. 68

HALKA. Reż. Waldemar Zawodziński ; Opera Krakowska, Kraków
Rec. CICHY Daniel: *Nad przepaścią : dwie „Halki”.* „Tygodnik Powszechny” 2012, nr 3, s. 36–37
Rec. WOŹNIAKOWSKA Anna: *„Halka” w labiryncie : Opera Krakowska.* „Ruch Muzyczny” 2012, nr 4, s. 18–19

HRABINA. Reż. Kazimierz Kowalski ; Teatr Wielki, Łódź
Rec. KAŃSKI Józef: *„Hrabina” na skróty : Teatr Wielki w Łodzi.* „Ruch Muzyczny” 2007, nr 23, s. 32–33

STRASZNY DWÓR. Reż. Laco Adamik ; Opera Krakowska, Kraków
Rec. KAŃSKI Józef: *„Straszny dwór” podług najnowszej mody.* „Ruch Muzyczny” 2005, nr 4, s. 24–25

STRASZNY DWÓR. Reż. Laco Adamik ; Opera Wroclawska, Wrocław
Rec. KAŃSKI Józef: *„Straszny dwór” wywrócony na nitce : Opera Wroclawska.* „Ruch Muzyczny” 2009, nr 7, s. 30–32

STRASZNY DWÓR. Reż. Bogusława Czosnowska ; Państwowa Opera Bałtycka, Gdańsk
KAŃSKI Józef: *Bałtycki „Straszny Dwór” i jubileusz świetnego śpiewaka.* „Ruch Muzyczny” 1999, nr 7, s. 28–30

STRASZNY DWÓR. Reż. Maria Fołtyn ; Kieleckie Centrum Kultury, Kielce
Rec. KAŃSKI Józef: *Barwny kielecki „Straszny dwór”.* „Ruch Muzyczny” 1998, nr 7, s. 26–27

STRASZNY DWÓR. Reż. Mikołaj Grabowski ; Teatr Wielki, Warszawa
Rec. BUKOWSKI Stanisław Wiktor: *Dziewczęta w odcieniach czerwieni* :
„Straszny dwór” – wzorcowa obsada, piękne kostiumy, ale balony niepotrzebne.
„Polityka” 2001, nr 8, s. 52
Rec. KAŃSKI Józef: *Nowa próba ze „Straszny dworem”*. „Ruch Muzyczny”
2001, nr 6, s. 24–26

STRASZNY DWÓR. Reż. Adam Hanuszkiewicz ; Opera, Wrocław
Rec. KACZYŃSKI Tadeusz: „Straszny dwór” Hanuszkiewiczza. „Ruch
Muzyczny” 1997, nr 1, s. 28–29
Rec. WITKIEWICZ Jan Stanisław: *Tajemnica dworu w Kalinowie : pomysł
Hanuszkiewiczza na Straszny dwór był szalony, ale się sprawdził.* „Wiadomości
Kulturalne” 1996, nr 27, s. 17

STRASZNY DWÓR. Reż. Krystyna Janda ; Teatr Wielki, Łódź
Rec. KAŃSKI Józef: *Nostalgiczny Moniuszko na jubileusz.* „Ruch Muzyczny”
2014, nr 11, s. 75

STRASZNY DWÓR. Reż. Henryk Konwiński ; Opera Śląska, Bytom [Wersja
plenerowa – Amfiteatr w Młoszowej k. Trzebini]
Rec. KACZYŃSKI Tadeusz: *Opera dla wszystkich : „Straszny dwór”
w plenerze.* „Ruch Muzyczny” 1998, nr 15, s. 26–28

STRASZNY DWÓR. Reż. Wiesław Ochman ; Opera Śląska, Bytom
Rec. KAŃSKI Józef: *Straszny dwór na 65-lecie.* „Ruch Muzyczny” 2010, nr 15,
s. 17–18

STRASZNY DWÓR. Reż. Ryszard Peryt ; Polska Opera Królewska, Warszawa
Rec. STANKIEWICZ-PODHORECKA Temida: *O opiekę nad ojczyzną i nami.*
„Nasz Dziennik” 2019, nr 16, dod. „Magazyn” nr 316, s. M12
Rec. KAŃSKI Józef: *Ostatni spektakl Ryszarda Peryta.* „Ruch Muzyczny”
2019, nr 2, s. 86

STRASZNY DWÓR. Reż. David Pountney ; Teatr Wielki – Opera Narodowa,
Warszawa
Rec. KAMIŃSKI Bartosz, KAŃSKI Józef: *Dwór na miarę naszych możliwości.*
„Ruch Muzyczny” 2015, nr 12, s. 86–88
Rec. KOZIŃSKA Dorota: *Kto za fraczek oddał pas?* „Tygodnik Powszechny”
2015, nr 47, s. 60–61

STRASZNY DWÓR. Reż. Robert Skolmowski ; Opera Dolnośląska, Wrocław
Rec. KAŃSKI Józef: *Monumentalny „Straszny dwór” we Wrocławiu.* „Ruch
Muzyczny” 2002, nr 3, s. 25–27

STRASZNY DWÓR. Reż. Robert Skolmowski ; Opera i Filharmonia Podlaska, Białystok

Rec. MICHAŁKOWSKI Maciej: „*Straszny dwór*” na otwarcie. „Ruch Muzyczny” 2012, nr 23, s. 25–26

STRASZNY DWÓR. Reż. Marek Weiss ; Opera Bałtycka, Gdańsk

Rec. GOŁĘBIEWSKI Maciej Łukasz: *Ostatni mazur powstańców*. „Ruch Muzyczny” 2016, nr 1, s. 72

Rec. WEISS Marek: *Coś więcej niż „wymachiwanie szablą”*. „Ruch Muzyczny” 2016, nr 2, s. 73

STRASZNY DWÓR. Reż. Emil Wesołowski ; Teatr Wielki, Poznań

Rec. KAŃSKI Józef: *W Poznaniu – „Straszny dwór”*. „Ruch Muzyczny” 2007, nr 5, s. 25–26

STRASZNY DWÓR. Reż. Andrzej Żuławski ; Teatr Narodowy, Warszawa

Rec. KAŃSKI Józef: „*Straszny dwór*” – *całkiem inaczej?* „Ruch Muzyczny” 1998, nr 3, s. 24–26

Rec. ŁĘTOWSKA Ewa, ŁĘTOWSKI Janusz: *Przykro nam, nie zrozumieliśmy : dwugłos o „Strasznym dworze”*. „Wiadomości Kulturalne” 1998, nr 4, s. 11

Rec. SZWARCMAN Dorota: *Straszny bełkot : sobotnia premiera w Teatrze Narodowym*. „Gazeta Wyborcza” 1998, nr 9, s. 10

Rec. WALDORFF JERZY: *Zbrodnia w Narodowym : okiem sępa*. „Polityka” 1998, nr 4, s. 50–51

Rec. ZANIEWSKA-CHWEDCZUK Xymena: *Powstańczy dramat zamiast sarmackiej ballady : dwugłos o „Strasznym dworze”*. „Wiadomości Kulturalne” 1998, nr 4, s. 11

VERBUM NOBILE.

MONIUSZKO Stanisław, TANSMAN Aleksander: *Dwa słowa : Verbum nobile / Przysięga*. Reż. Laco Adamik ; Teatr Wielki, Warszawa

Rec. KOZIŃSKI Lech: *... winno być dotrzymane*. „Ruch Muzyczny” 2009, nr 5, s. 30–32

WIDMA. Reż. Tadeusz Bradecki ; Opera Śląska, Bytom

Rec. KONOPELSKA Wiesława: *Mickiewiczowi na urodziny : opera*. „Śląsk” 1998, nr 12, s. 66

Rec. MIKA Bogumiła: *Opera dla intelektualistów*. „Ruch Muzyczny” 1998, nr 25, s. 29–31

WIDMA. Reż. Jarosław Fret, dyryg. Piotr Borkowski ; Opera Wroclawska, Wrocław

Rec. TUMIŁOWICZ Bronisław: *Drugie wroclawskie „Widma”*. „Przegląd” 2019, nr 13, s. 44

WIDMA. Reż. Ryszard Peryt ; Teatr Narodowy, Warszawa

Rec. KAŃSKI Józef: „*Widma*” w *Narodowym*. „Ruch Muzyczny” 1997, nr 2, s. 26–27

MICKIEWICZ Adam, MONIUSZKO Stanisław: *Dziady – Widma.* **Reż.**

Ryszard Peryt ; Teatr Królewski, Warszawa

Rec. MARCZYŃSKI Jacek: „*Dziady*” na urodziny. „Ruch Muzyczny” 2017, nr 12, s. 63

RECENZJE PIEŚNI

ŚPIEWNIK DOMOWY. Reż. Maria Fołtyn ; Teatr Narodowy, Warszawa

Rec. KAŃSKI Józef: *Bluesowy „Śpiewnik domowy – eksperyment wątpliwy.* „Ruch Muzyczny” 1996, nr 19, s. 34–35

Rec. STANISŁAWSKI Piotr: *Śpiewający Chopin : papież czy kacierz? Kto cenzurował?* „Wiadomości Kulturalne” 1996, nr 27, s. 17